

Sveitarfélagið
HORNAFJÖRÐUR

Almannavarnaráðstefna 2019

Umfjöllunarefni

- Eldgos
- Jökulhlaup
- Berghlaup
- Tengsl við skipulag

Eldgos – eldfjöllin þrjú

- Grímsvötn
- Bárðarbunga
- Öræfajökull

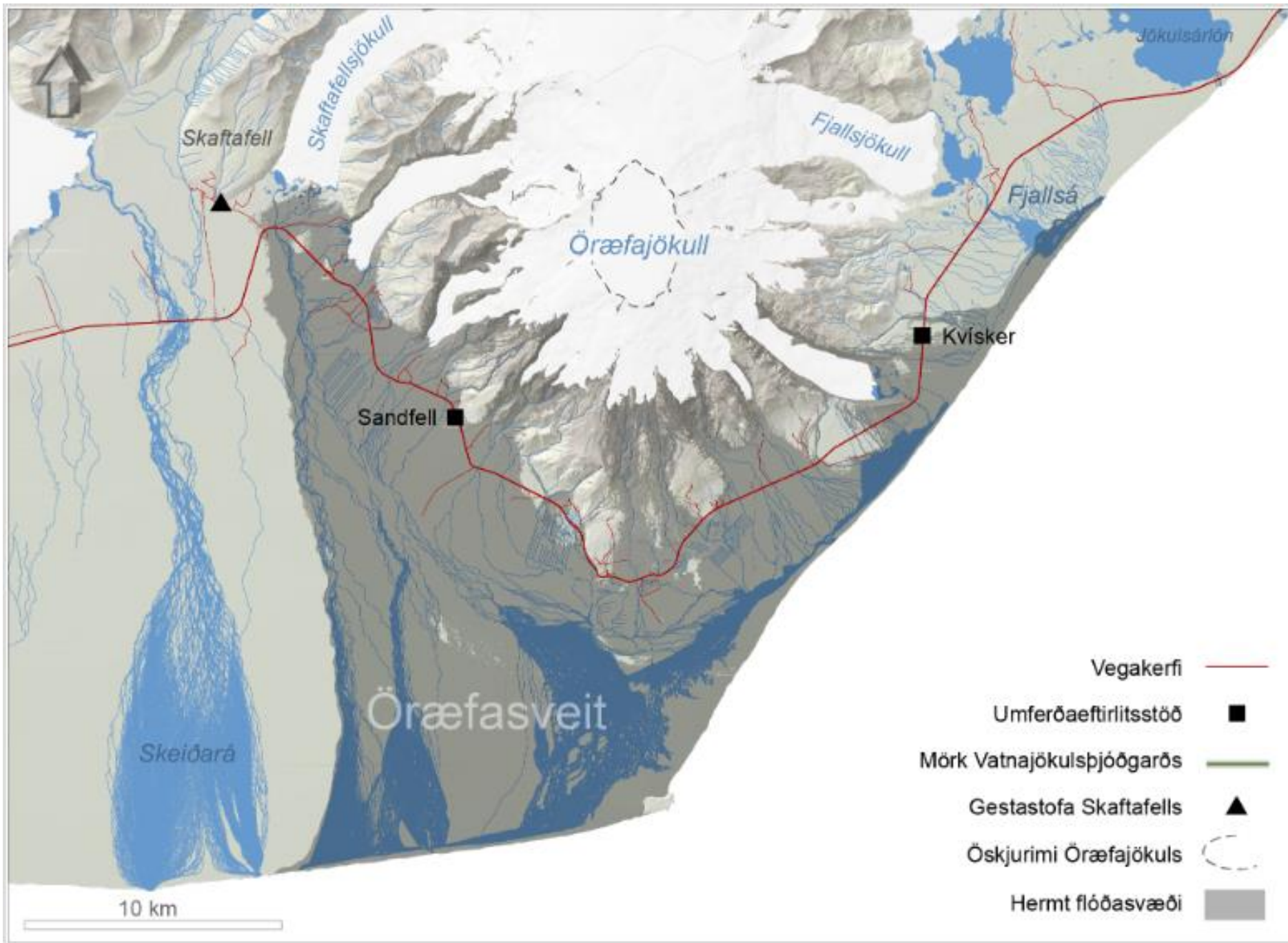

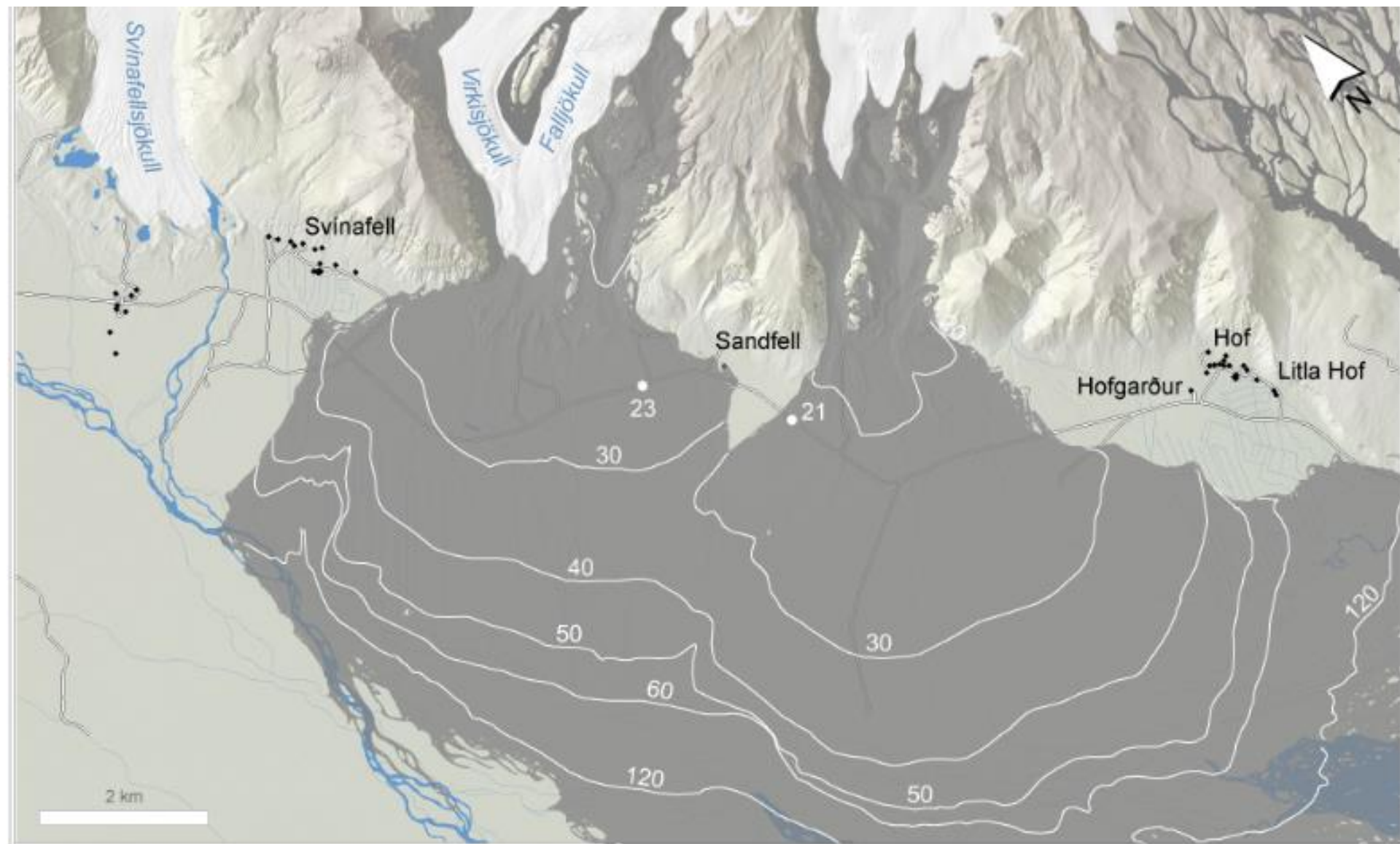
Jökulhlaup

- Afleiðing eldgoss undir jökli
- Flokkast undir aurflóð
- Flytja gríðar mikið af gosefnum og ís
- Jökulhlaup geta valdið fullkominni eyðingu mannvirkja og gróðurlendis þar sem þau fara yfir.
- Möguleg áhrif slíkra hlaupa á innviði og efnahag svæðisins gætu því orðið mikil.
- Full rýming Öræfasveitar milli Skaftafellsár og Fjallsár tekur að lágmarki 35–40 mínútur samkvæmt hættumati.

Öskufall

- Eldgosið 1362. „Gífurlegt öskufall var við rætur fjallsins og allt austur að Hornafirði. Í 15 km fjarlægð frá fjallinu er gjóskan meira en eins metra þykk.“
 - Vikurregn hafði einnig mikið að segja
- Í sögusögnum um eldgosið 1727: „Í þrjá daga myrkvaðist allt vegna gjóskufalls en birti til á fjórða degi“

Öræfasveit

- Nútíminn
 - Öflug ferðapjónusta
 - Gestafjöldi u.þ.b. 2-3.000 manns á dag í Skaftafelli
 - Tvö stór hótél
 - Mikil uppbygging
 - Þörf fyrir frekari uppbyggingu.

Aðalskipulag Sveitarfélagsins Hornafjarðar 2012-2030

Tafla 38.1 Svæði undir náttúruvá í sveitarfélaginu

NV-nr.	Svæði	Ákvæði
NV 1	Áhrifasvæði stórhlaupsins á Skeiðarársandi árið 1996	Á þessu svæði skal mannvirkjagerð önnur en sú sem nauðsynleg er vegna samgangna og veitna óheimil.
NV 2	Áhrifasvæði stórhlaupa úr Örfæfajökli árin 1362 og 1727	Á þessu svæði skal mannvirkjagerð önnur en sú sem nauðsynleg er vegna samgangna og veitna óheimil.
NV 3	Svæði framan og vestan við Kvíárjökul, þar sem ummerki eru eftir hamfarahlaup á forsögu- legum tíma	Á þessu svæði skal mannvirkjagerð önnur en sú sem nauðsynleg er vegna samgangna og veitna óheimil.

Bergsprunga á Svínafellsheiði

- Nýjasta ógnin
- Samfara hlýnandi loftslagi hafa skriðjökla hopað og þynnst mikið.
- Þegar jöklarnir hopa standa oft eftir brattar hlíðar ofan skriðjökla sem kunna að vera óstöðugar þegar aðhaldi sleppir.
- Þær geta því hrunið niður á jöklana, stundum í miklum berghlaupum.
- Slík hlaup eru þekkt víða um heim.
- Berghlaup sem falla á jökla geta brotið upp jökulís og hrifið með sér vatn úr jökullónum þannig að úr verður hlaup sem er sambland af jarðefnum, vatni og ís.
- Slík hlaup geta í sumum tilfellum dreift mikið úr sér og ferðast langar leiðir.

0 25 50 100 150 200 Kilometers

Óvissuþættir

- Verið að vinna hættumat hjá Veðurstofunni.
- Skipulagsbann ráðlagt á áhrifasvæði.
- Setur rekstraraðila á svæðinu í biðstöðu – mikla óvissu.
- Tímaþátturinn.
- Áhrifasvæði.
- Stærð hlaups

Niðurlag í stöðuskýrslu frá október 2018

- Ekki er að svo komnu máli ráðlegt að heimila frekari uppbyggingu á svæðinu neðan Svínafellsjökuls. Þörf er á því að sveitarfélagið endurmeti skipulag og skipulagsáform fyrir þetta svæði þegar niðurstöður sérfræðinga um hættu af völdum berghlaups liggja fyrir.

Samantekt

- Náttúruvá raunveruleg ógn.
- Ööryggi íbúa mikið
- Óvissa með uppbyggingu og uppbyggingarstaði.
- Fjöldi ferðamanna – rýming
- Skipulagsheimildir – ábyrgð

